

V době „koronavirové“ nabízíme ztišení s dominikánem Pavlem Mayerem. Právě v těchto dnech si člověk může klást zásadní otázky po smyslu lidského pobytu na této zemi: jak se vztahuje sám k sobě, k nejbližším, k vlastnímu národu, k civilizaci a kosmu vůbec? Je-li odpovědný, mohl by se také tázat: proč on, který má tuto planetu spravovat, „nakládá“ se svěřenými dary, jak nakládá, poněvadž čelíme různým druhům krizí. Řád, jehož je součástí, „odpovídá“ a člověk musí čelit velkým výzvám, které jistě budou i výzvami existenčními. Je nyní otázka, jak právě člověk na výzvy Řádu odpoví a jest-li vůbec schopen adekvátně a moudře odpovědět.

Dialog s Pavlem Mayerem byl natočen na podzim roku 2018.

... Obecné vymezení daru ...

MS: *Dobrý den, setkáváme v Jablonném v Podještědí s Otcem Pavlem. Rád bych se vás zeptal: jak nahlížíte na slovo dar a vše, co je s ním spojeno? Co pro vás to krátké slovo dar znamená - a to v kontextu vašeho života a poznání?*

PM: Trochu jsem se nad tím zamýšlel - a to ještě před tímto setkáním. Uvědomil jsem si, že zdroj, základ pro pojímání darů různého druhu je v Bohu. Vnitřním životě Boha dochází k absolutnímu nekonečnému darování se. Otce - Synovi a Syna - Otci v Duchu svatém, pro který teologie dar s velkým „D“ vymezuje. Duch svatý je třetí osobou nejsvětější trojice. Je nazýván láskou Otce a Syna, případně Darem. Zde je základ a zdroj všeho darování ve vnitřním životě Boha. Úžasné je, že Bůh v tomto darování se božských osob nezůstává uzavřen, ale že darování z Boha „vytryskne“ i směrem ke Stvoření. Pak můžeme vnímat celé stvoření - viditelné, neviditelné jako úžasný velký dar boží. Do stvoření patří i člověk - obraz boží, který je Bohu podoben i v tom, že může přijímat i dávat různé dary. Toto je můj obecný koncept daru.

MS: *Zřejmě rozlišujete dar s velkým „D“ od toho, co si lidé dávají v podobě dárků.*

PM: Samozřejmě - tam je propastný rozdíl, že dar s velkým „D“ je dar nestvořený - jako Bůh sám, jenž se v posledku nabízí jako dar každému člověku. Z lidského hlediska je to největší projev boží lásky. Bůh chce i pro každého z nás být darem.

MS: *Může tuto strukturu pochopit člověk, jenž je vzdálen víře v Boha?*

PM: Myslím si, že vzhledem k tomu, že někdo v Boha nemusí věřit, ale lze se mu přiblížit i rozumovým poznáním, můžeme objektivně poznat, že Bůh existuje, dále můžeme poznat i některé jeho podstatné vlastnosti, pak můžeme přirozeným rozumem nahlédnout, že Bůh nestvořil svět z nějakého rozmaru, aby si s námi pohrával, protože to by bylo proti jeho dokonalosti, svatosti. Jediný motiv stvoření je láska. I duši každého člověka Bůh stvořil z lásky. K tomu všemu může člověk dospět svým přirozeným poznáním.

MS: *Připomeňme zde jednu skutečnost: Bůh je čímsi, co absolutně překračuje pochopení člověka. Víme, že člověk moderní doby nejen 21. století má možná příliš nabubřelé „ego“. Není náhodou člověk s touto dispozicí schopen přijmout něco, co překračuje jeho limity?*

PM: Máte pravdu, že k pýše jsme pokoušeni všichni. Každý s tímto nejstarším hříchem zápasí. V míře, jak egoismus přemáhat, otevírá se duchovním prostorům - tomu uvědomění si, že v podstatě samotná vlastní existence, že jsem, že žiji, není nějaká samozřejmost, náhoda, ale je obrovským božím darem, což je pak dar s malým „d“ - dar stvořený, nicméně pro nás má obrovský význam, že vůbec jsme, že nám Bůh daroval život, že nám stvořil duši.

... Dar Slova ...

MS: *Otče Pavle, člověk v životě, k poznání či popisu světa používá slova. Ostatně také v Bibli je význam slova zdůrazněn tím, že Jan říká: na počátku bylo slovo, to slovo bylo u Boha, to slovo bylo Bůh. Slova nám otevírají cestu poznání k druhým lidem – skrze ně vytváříme vztahy. Některá slova jsou zrádná a mohou pálit či bořit mezilidské vztahy. Čím pro vás jako teologa je slovo? Užíváte jej jako správce křesťanského společenství.*

PM: Jak jste uvedl – je zde slovo s velkým „S“, což je II. božská osoba – jak Bůh poznává sám sebe a vyslovuje sám sebe. Je zde slovo, které se stalo tělem a v Kristu žilo mezi námi, a proto je dobré užívat lidských slov v jednotě a ve vztahu k tomuto SLOVU – ke Kristu. Jako dominikáni toto vnímáme zvláště intenzivně, protože jsme od Pána přijali povolání a poslání nést boží Slovo – nést slovo s velkým „S“. Platí to pro každého člověka, že by měl slova užívat uváženě a s láskou, aby nebořil, aby nezraňoval, ale aby naopak povzbuzoval a pomáhal druhým nacházet cestu k pravdě.

MS: *Víte sám, že použijete-li slovo správným směrem, pojmenujete skutečnost, ne vždy jste přijímán a pochopen. Nádherně to ukázalo dítě v Andersenově pohádce Císařovy nové šaty, když řeklo: král je nahý. Dítě užilo slovo, které jej učili starší, poukázalo na skutečnost. Dospělí lidé, kteří prošli životem, si mysleli možná totéž, ale báli se to říci. Král věřil v to, že má nové šaty. Jak s tímto nakládat? Problém je, že když slovem popíšete realitu, budete z obce, kam patříte, vystrnaděn.*

PM: Tato možnost zde existuje a není to nic nového pod sluncem. Jestliže samotného Krista, který je vtěleným slovem, vtělenou boží moudrostí, někteří jeho současníci odmítali a dokonce jej křivě obvinili, odsoudili a nechali ukřižovat, nemůžeme si myslet, že nás nečekají obtíže, pokud budeme mít zájem pravdivě referovat o světě, člověku, o Bohu, všude nás budou otevřeně přijímat. Možnost odmítnutí však zde existuje vždy. Odvíjí se to od svobody každého člověka, od jeho otevřenosti pravdě a boží milosti, zdali má zájem Pravdu přijmout, nebo má-li zájem ji potlačit.

MS: *Děkuji vám a u následných darů na shledanou.*